

Wie een put graaft voor een ander

wordt daar zelf nog steeds beter van

Hoeveel wil u verdienen? "Zoveel mogelijk", zal allicht uw antwoord zijn. Maar helaas: barema's, loonschalen en budgetbewuste klanten zullen voor een meer bescheiden invulling van uw wensen zorgen. Tenzij u iets unieks te bieden hebt. Een talent, een idee, een product dat zo boven alles en iedereen uitsteekt, dat u zélf de voorwaarden kan bepalen. Of tenzij uw bezigheid erin bestaat iets alledaags als leem, zand of grind met tonnen tegelijk uit de Limburgse bodem te scheppen.

Baggerboten op de grindplas
van Boterakker

Want het selecte clubje leem-, zand- en grindwinners mag nog steeds zelf bepalen hoeveel kraters ze willen achterlaten in ons landschap, zo blijkt uit het voorontwerp van Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan (AOD).

Over dit plan, dat de Vlaamse Regering op 19 juli ll. heeft goedgekeurd, loopt nog tot 8 oktober een openbaar onderzoek (<http://www.lne.be/themas/natuurlijke-rijksdommen>). Het AOD levert het inhoudelijke en beleidsmatige kader aan waarbinnen de komende decennia delfstoffen mogen gewonnen worden. Met als belangrijkste vraag: hoeveel hectaren moeten gereserveerd worden om in Vlaanderen zelf leem, klei en zand boven te halen?

Sinterklaas

Het antwoord op deze vraag heeft de sector zelf mogen leveren, op basis van eigen Sinterklaas-wensenlijstjes, zonder objectieve controle of verificatie van de aangeleverde cijfers. Alleen:

dit staat uiteraard niet met zoveel woorden in het AOD.

Want het AOD baseert de toekomstige behoeften aan oppervlakedelfstoffen, zoals deze Sinterklaaslijstjes officieel heten, op "eminent" studiewerk van commerciële studie bureaus. Studiewerk dat er in hoofdzaak in bestond de sector beleefd te vragen hoeveel ze de komende jaren wilden bovenhalen, om daarna al deze wensen te voorzien van een propere lay-out en een duur betaalde kافت.

Want in een overheidsdocument staat het nu eenmaal chiquer om te verwijzen naar een officiële studie van consultingbureau X dan naar de achterkant van een bierviltje volgekribbeld door zandwinner Y of baksteenproducent Z.

Zo is het moeilijk om niet een béétje cynisch te worden wanneer het AOD breed uitpakt met termen als duurzaamheid, zuinig ruimtegebruik en promotie van alternatieve materialen. Terwijl in de alinea's die écht belang-

rijk zijn te lezen staat hoe baksteenfabrikanten een leemvoorraad krijgen toegekend die genereus gebaseerd is op hun maximale productiecapaciteit. Onbegrijpelijk, zeker wanneer bvb. uit het Grinddecreet blijkt dat zelfs maar het vooruitzicht van krapte voldoende is om met creatieve en evenwaardige oplossingen te komen.

Snode plannen

Nu, het voorliggende AOD heeft een lange voorgeschiedenis. De administratie Natuurlijke Rijkdommen plaatste drie jaar geleden al een versie op het internet waaruit bleek hoe bvb. voor het bouw- en vulzand de Limburgse zanddelvers zouden bediend worden. Zo stonden in Meeuwen-Gruitrode de **Donderslagheide en de Solterheide** rood gemarkeerd. En volgens hetzelfde piepkleine kaartje mocht het idyllische Kempbroek zich opmaken voor een heuse kustlijn ter hoogte van de Sint-Maartensheide in Bree en de **voormalige PRB-terreinen in Kaulille.**

In de huidige AOD-versie is de administratie voorzichtiger geweest met dit soort aanstootgevende informatie. Maar achter de schermen, zonder lastige groene pottenkijkers, wordt naarstig verder gewerkt. Deze snode plannen zullen het komende jaar zichtbaar worden als het Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan 'Zand in Limburg'. Want zo'n 1000 ha Limburgs landschap moet bijkomend op de schop, zo vinden de opstellers van het AOD.

Grindbanken Maas

Dreigement

En het grinddossier dan? Is grind dan geen delfstof? Technisch gezien wel. Maar beleidsmatig wordt de enige grindwinning geregeld door het Grinddecreet. De ontginning van leem, klei en zand daarentegen valt onder het meer ondernemersvriendelijke Oppervlakedelfstoffendecreet, dat geen einddata vooropstelt. En, om de zaak nog wat ingewikkelder te maken, bij de grindwinning komen ook andere delfstoffen – zoals zand – aan de oppervlakte.

Voor de verenigde zand- en grindbaronnen een mooie aanleiding om beide te koppelen. Enerzijds bevat het AOD een onverholven pleidooi voor nog meer zandputten als de Limburgse grindwinning, zoals eerder afgesproken, zou stoppen. Anderzijds zijn de grindbaggers uiteraard vragende partij om de grindwinning gewoon te laten doorlopen, en dan bij voorkeur volgens de soepelere regeling van het Oppervlakedelfstoffendecreet.

Nieuwe minister bijna op bezoek

De bal ligt dus nog steeds in het kamp van de politiek. En daar viel afgelopen zomer eigenlijk het belangrijkste

nieuws te rapen. Want minister Kris Peeters, als voormalig UNIZO-voorman thuis in ondernemerskringen, is geroepen tot het ambt van Vlaams minister-president. Zodat het domein natuurlijke rijkdommen nu valt onder de bevoegdheid van zijn opvolgster, Hilde Crevits. De nieuwe minister en ex-schepen van leefmilieu in Torhout, volgde als Vlaams parlementslid alleen zijdelings de grinddiscussie. Daarom nam ze alvast het initiatief om zich op het terrein vertrouwd te maken met het dossier. Ook kon ze zo kennismaken met de deelnemers aan het Limburgse grindoverleg, dat begin juli zonder consensus te bereiken uit elkaar ging.

Maar helaas: een dringende ziekenhuisopname hield de minister op 28 augustus in West-Vlaanderen. We wensen haar een duurzaam herstel, en hopen dat haar agenda de komende tijd alsnog ruimte biedt voor een grindexcursie te velde.

Een mooie gelegenheid om haar ook de gebieden te tonen waar het écht om draait in het grindoverleg: de hectaren Limburgs groen die opnieuw bedreigd worden door de mannen achter de graafmachines. ●